

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

Кафедра економічної теорії та підприємництва
(найменування кафедри)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 16 Макроекономіка
(назва навчальної дисципліни)

Освітня програма: «Менеджмент організацій і адміністрування»
(назва освітньої програми)

Спеціальність: 073 «Менеджмент»
(найменування спеціальності)

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
(найменування галузі знань)

Ступінь вищої освіти: бакалавр
(назва ступеня вищої освіти)

Затверджено на засіданні кафедри
«Економічна теорія та підприємництво»
(найменування кафедри)

Протокол № 1 14 серпня 2023 р.

Затверджено на засіданні кафедри
«Менеджмент»
(найменування кафедри)

Протокол № 01 29 серпня 2023 р.

м. Запоріжжя 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	<i>Обов'язкова навчальна дисципліна ОК 16 «Макроекономіка» відповідає робочому навчальному плану спеціальності 073 «Менеджмент» з освітньої програми «Менеджмент організацій і адміністрування»</i>
Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський) рівень</i>
Викладач	<i>Чумак Олена Василівна, к. філософ. н., на посаді доцента</i>
Контактна інформація викладача	<i>Телефон кафедри: (0612)764-23-29, телефон викладача: 067-68-54-132, E-mail викладача el_chumak@ukr.net</i>
Час і місце проведення навчальної дисципліни	<i>А. 539 а.</i>
Обсяг дисципліни	<i>Кількість годин - 90, кредитів - 3, розподіл годин (денне відділення): лекції – 14 год., практичні заняття – 14 год., самостійна робота – 48 год., індивідуальні завдання – 14 год.); (заочне): лекції-6 год.; практичні - 4 год.; самостійна робота – 66 год.; контрольна робота - 14 год.) вид контролю – 3 семестр - іспит.</i>
Консультації	<i>Згідно з графіком консультацій</i>
2. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни	
<i>Пререквізити та постреквізити дисципліни «Економічна теорія» наведено у структурно-логічній схемі</i>	
3. Характеристика навчальної дисципліни	
<i>Актуальність вивчення дисципліни «Макроекономіка» майбутніми фахівцями зумовлена необхідністю вирішення великої кількості проблем і невирішених питань на макrorівні (різке зниження темпів економічного зростання в країні; нестабільність національної валюти; руйнація державних інститутів і вітчизняної банківської системи, масове безробіття та відтік працездатного населення за кордон, втрата міжнародних ринків збуту української продукції і т. д.), що виникли в останні роки в національній економіці в умовах затяжної фінансової, економічної, політичної, структурної, соціальної кризи та глобальних змін на світовому рівні в умовах пандемії. Майбутньому фахівцеві варто вивчити саме цю навчальну дисципліну для того щоб на основі глибокого порівняльного аналізу макроекономічних показників та агрегованих величин виявляти основні макроекономічні пропорції, рівень розвитку, характер і силу взаємодії різних ринків(товарного, грошового, праці) і суб'єктів економіки України між собою та на міжнародній арені; визначати індикатори макроекономічної нестабільності (інфляції і безробіття) в сучасних реаліях; встановлювати якісну залежність між зростанням споживання та обсягом виробництва, між зростанням інвестицій і обсягом продукту; характеризувати стан державного бюджету платіжного балансу тощо. Саме знання з макроекономіки дозволять йому дати правильну оцінку стану вітчизняної економіки, зробити правильні висновки з проведеного макроекономічного аналізу та запропонувати конкретні заходи щодо змін національної економічної політики; напрацювати та вміло застосовувати на практиці механізми державного регулювання економічних відносин господарюючих суб'єктів на внутрішньому і зовнішньому ринках; розробити ефективні цільові програми стратегічних та поточних планів економічного зростання в країні через будівництво інноваційної моделі її подальшого економічного розвитку в нових реаліях світової економіки.</i> <i>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати:</i> Інтегральну компетентність: <i>здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та</i>	

практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

Загальні компетентності:

- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (ЗК2);

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК4);
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК 5);
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій (ЗК8);
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК9);
- здатність до проведення досліджень на відповідному рівні (ЗК10);
- цінування та повага різноманітності та мультикультурності (ЗК 13).

Фахові компетентності (згідно освітньої програми):

- здатність визначати та описувати характеристики організації (СК 1);
- здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища (СК 2);
- здатність визначати перспективи розвитку організації (СК 3);
- вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними (СК 4);
- здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту (СК 5);
- здатність діяти соціально відповідально і свідомо (СК 6);
- здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту (СК 7);
- здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації (СК 10);
- здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління (СК 11);
- здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення (СК 12).

Очікувані програмні результати навчання:

- зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя (ПРН2);
- демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства (ПРН3);
- виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень (ПРН6);
- застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації (ПРН8).

4. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни "Макроекономіка" є формування системи знань з теоретичної макроекономіки, які відображають сукупні результати економічної діяльності країни та теоретичний інструментарій ринкового і державного регулювання національної економіки.

Завдання вивчення дисципліни

Завданнями дисципліни "Макроекономіка" є вивчення ключових положень базових макроекономічних категорій, ринкових механізмів та механізмів макроекономічної політики щодо регулювання економіки, набуття вмінь аналізувати результати функціонування національної економіки та навичок оцінювати ефективність економічної політики держави, Оволодіння дисципліною «Макроекономіка» дозволить майбутнім бакалаврам розвинути сучасне економічне мислення, здобути навички творчого використання основних економічних підходів та інструментарію макроекономічного аналізу фінансово-економічних явищ і процесів, вміння інтерпретувати отримані результати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Макроекономіка як наука

Тема 1. Предмет, метод і функції макрокономіки

Макроекономічна теорія як розділ економічної науки. Економічна система як об'єкт макроекономічного аналізу. Макроекономічні суб'єкти та їх взаємодія. Основні макроекономічні проблеми і протиріччя. Предмет і методологія макроекономічного аналізу. Функції макроекономіки. Агреговані показники та функціональні взаємозв'язки між ними. Методи і принципи макроекономічних досліджень. Агрегування. Макроекономічні показники та макроекономічне моделювання простої, змішаної та відкритої економіки. Припущення. Екзогенні та ендегенні змінні в макроекономічних моделях. Статистичні і динамічні економічні моделі. Запаси і потоки. Вилучення і ін'єкції. Аналіз «ex post» та аналіз «ex ante». Макроаналіз як інструмент пізнання. Позитивний та нормативний аналіз. Формування економічного способу мислення. Теоретичне обґрунтування економічної політики. Макроекономічне прогнозування та планування. Основні макроекономічні школи та течії сучасної економічної думки.

Змістовий модуль 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків

Тема 2 Макроекономічні показники в системі національних рахунків

Модель народногосподарського кругообігу і поняття бюджетної одиниці. Система національних рахунків (СНР) як нормативна база макроекономічного рахівництва. Сутність СНР та її відмінність від системи балансів народного господарства (БНГ). Методологічні принципи побудови національних рахунків. Основні категорії національних рахунків: інституційні одиниці, сектори, операції, рахунки. Макроекономічні показники економічної діяльності: валовий національний продукт (ВНП), валовий внутрішній продукт (ВВП), чистий національний продукт (ЧНП). Національний дохід (НД), особистий дохід, дохід кінцевого використання. Номінальні та реальні показники. Поточні та постійні ціни. Темп росту та темп приросту реального ВВП. Індекси цін та дефлятор ВВП. Інфлювання та дефліювання ВВП. Валовий національний продукт і проблеми оцінки добробуту нації. Особливості макроекономічних показників. Зростання і використання вільного часу. Покращення якісних показників продукції. ВВП та навколишнє середовище. Тіньова економіка. Чистий економічний добробут (NEW). Основні макроекономічні тотожності доходів, витрат, заощаджень та інвестицій.

Змістовий модуль 3. Товарний ринок

Тема 3. Національний товарний ринок і його рівновага

Відмінність сукупного попиту від індивідуального попиту. Сутність сукупного попиту. Структура сукупного попиту. Споживчий попит. Інвестиційний попит. Попит держави. Попит закордону. Функція сукупного попиту. Цінові чинники, які впливають на сукупний попит. Зміна відсоткової ставки. Ефект багатства. Обсяг та структура імпорту. Сукупна пропозиція. Функція сукупної пропозиції. Нецінові чинники, які впливають на сукупну пропозицію. Крива сукупної пропозиції в короткостроковому періоді. Довгострокова крива сукупної пропозиції. Узагальнена крива сукупної пропозиції. Зміна рівня цін і реального ВВП на різних ділянках кривої сукупної пропозиції. Рівновага національного ринку благ. Рівноважний рівень цін і рівноважний обсяг виробництва. Три варіанти макроекономічної рівноваги. Ефект храповика. Модель «AD-AS» як базова модель економічної рівноваги. Збурення сукупного попиту або збурення сукупної пропозиції та механізм відновлення рівноваги. Сучасні теорії сукупної пропозиції.

Змістовий модуль 4. Споживання домогосподарств

Тема 4. Споживання та заощадження домогосподарств

Споживання і заощадження. Дохід кінцевого використання і споживання. Функція споживання. Споживання як функція доходу кінцевого використання. Функція заощадження. Середні схильність до споживання й заощадження. Гранична схильність до споживання та заощадження. Автономне споживання і чинники, які на нього впливають. Графік функції споживання (C). Графік функції заощадження (S). Теорії споживання. Кейнсіанська та неокласична концепції споживання. Чинники споживання і заощадження, не пов'язані з поточним доходом. Вибір активу заощадником. Ліквідність активу. Активи вищої та нижчої цінності. Види заощаджень. Національні заощадження. Рівень заощаджень. Динаміка середньої схильності до споживання. Сутність мультиплікатора. Таблична модель мультиплікативного процесу. Модель простого мультиплікатора. Мультиплікатор Кейнса. Мультиплікативна зміна реального ВВП. Вплив інфляції на мультиплікативний ефект. Особливості споживання в Україні в умовах

ринкової трансформації національної економіки.

Змістовий модуль 5. Приватні інвестиції

Тема 5. Інвестиційний попит

Інвестиції як компонент сукупних витрат. Інвестиційна функція та її графік. Роль інвестицій в економіці. Нестабільність інвестицій. Інвестиції в економіку України. Процентна ставка як чинник інвестиційного попиту. Номінальна й реальна процентна ставка. Процентна ставка і чиста прибутковість інвестицій. Автономні інвестиції. Мультиплікатор інвестицій.

«Парадокс ощадливості» і його наслідки. Вплив інвестицій на обсяг національного виробництва. Індукційовані інвестиції. Модель акселератора. Модель взаємодії мультиплікатора-акселератора.

Змістовий модуль 6. Сукупні видатки і ВВП

Тема 6. Сукупні видатки і обсяг національного виробництва

Ринок товарів та послуг. Модель «витрати - випуск» - кейнсіанська модель товарного ринку. Закрита економіка. Сукупні видатки, їх структура. Заплановані та фактичні видатки. Графік «Кейнсіанський хрест». Механізм досягнення рівноважного обсягу виробництва на товарному ринку без державного втручання та з ним. Коливання рівноважного обсягу випуску навколо економічного потенціалу. Модель «сукупні витрати – обсяг виробництва». Модель рівноваги «вилучення – ін'єкції». Рецесійний розрив. Інфляційний розрив. Взаємозв'язок і відмінності моделі «AD-AS» та «Кейнсіанського хреста».

Змістовий модуль 7. Держава в системі макроекономічного регулювання

Тема 7. Держава в системі макроекономічного регулювання

Об'єктивна необхідність державного втручання в економіку. Обставини, пов'язані із відмовами ринку. Екстерналії. Причини відмови держави від втручання в економіку. Класична і кейнсіанська концепції державного регулювання національного виробництва. Інструменти макроекономічної політики держави. Теорія суспільного вибору. Теорії економічної політики Я.Тінбергена та Р. Манделла. Ефективність економічної політики. Закон А. Вагнера. Ефективність В. Паретто.

Тема 8. Фіскальна політика

Зміст та види фіскальної політики. Інструменти фіскальної політики. Механізм впливу інструментів фіскальної політики на сукупний попит і бюджет. Мультиплікатор державних витрат і соціальних трансфертів. Мультиплікатор податків. Мультиплікатор збалансованого бюджету. Дискреційна і автоматична фіскальна політика. Бюджет повної зайнятості. Ефект вмонтованих стабілізаторів в умовах спаду та інфляційного зростання. Бюджетні дефіцити і надлишки. Вплив бюджетного надлишку на економіку. Види бюджетного дефіциту. Державний борг. Вплив бюджетного дефіциту і державного боргу на економіку Джерела фінансування бюджетного дефіциту. Ефект витіснення. Зовнішня заборгованість та управління зовнішнім боргом. Механізм скорочення зовнішньої заборгованості в умовах боргової кризи. Проблеми збільшення податкових надходжень до бюджету та шляхи їх вирішення.

Модуль 2

Змістовий модуль 8. Грошовий ринок

Тема 9. Грошовий ринок і монетарна політика

Грошовий ринок: зміст, структура, об'єкти, суб'єкти, функції. Риси сучасного грошового ринку. Грошова маса, її структура та грошові агрегати. Банківська система і пропозиція грошей. Зобов'язання та резерви комерційних банків. Величина і норма обов'язкових резервів. Надлишкові резерви. Чинники, які визначають функцію пропозиції грошей. Мультиплікація депозитів та банківських кредитів. Грошова база і грошовий мультиплікатор. Класична і кейнсіанська теорія попиту на гроші. Сучасні теорії попиту на гроші. Відсоткова ставка як ціна грошей. Модель грошового ринку. Механізм досягнення рівноваги на грошовому ринку. Альтернативні підходи аналізу рівноваги грошового ринку. Грошово-кредитне регулювання економіки, зміст і цілі монетарної політики. Роль центрального банку у здійсненні грошово-кредитної політики. Основні інструменти регулювання пропозиції грошей: операції з державними цінними паперами на відкритому ринку, процентна політика, нормування обов'язкових резервів комерційних банків Вплив монетарної політики на рівень національного виробництва Передавальний механізм грошово-кредитної політики Політика «дешевих» та «дорогих» грошей.

Тема 10 Спільна рівновага на ринках благ, грошей і капіталу

Взаємозв'язок моделей «AD-AS» і «IS-LM». Основні змінні та рівняння моделі «IS-LM». Побудова кривої IS. Характеристика рівноважного стану на ринку благ. Побудова кривої LM. Характеристика рівноважного стану на ринку грошей. Нахил і зміщення кривих IS та LM. Спільна рівновага на ринку благ і ринку грошей в моделі «IS-LM». Ефективність фіскальної та монетарної політики в моделі «IS-LM». Модель рівноваги Дж. Хікса на ринку благ.

Змістовий модуль 9. Інфляційний механізм

Тема 11. Інфляційний механізм і антиінфляційна політика

Причини виникнення і фактори розвитку інфляції. Сутність та види інфляції. Інфляція попиту. Інфляція витрат виробництва. Вимірювання рівня та темпів інфляції. Зв'язок інфляції і безробіття. Крива А.Філіпса. Інфляційний податок. Доходи від інфляційного податку. Соціально-економічні наслідки інфляції. Кейнсіанський та монетаристський підходи в проведенні антиінфляційної політики.

Змістовий модуль 10. Ринок праці

Тема 12. Національний ринок праці

Ринок праці. Попит на працю. Пропозиція праці. Рівновага на ринку праці в неокласичній інтерпретації. Безробіття як вияв макроекономічної нестабільності. Форми (типи) безробіття, їх особливості. Кейнсіанська концепція зайнятості. Кон'юнктурне безробіття. Концепція природного безробіття М. Фрідмана. Рівень і норма безробіття. Регулювання безробіття. Економічні наслідки безробіття. Закон А.Оукена, його математичне та графічне відображення. Соціальні наслідки безробіття. Державна політика зайнятості в Україні.

Змістовий модуль 11. Економічна динаміка

Тема 13. Циклічність економічного розвитку

Головні макроекономічні суперечності та форми прояву нестабільності економічного розвитку. Поняття та характеристика економічного циклу. Види циклічних коливань і динаміка основних макроекономічних показників. Теорії циклічного розвитку та їх класифікація: теорія суспільного виробництва, теорії суспільного обміну, теорії суспільного розподілу, теорія «довгих хвиль» М. Кондратьєва, теорія реального економічного циклу, монетаристська теорія циклу М. Фрідмана, монетаристська теорія циклу М. Фрідмана. Кейнсіанські моделі економічного циклу. Модель Самуельсона – Хікса, модель Калдора. Адаптація економічної системи до циклічних коливань. Антициклічне регулювання.

Тема 14. Економічне зростання і економічний розвиток

Сутність економічного зростання та його фактори. Значення факторів економічного зростання. Типи економічного зростання. Пост кейнсіанська модель економічного зростання Р. Харрода – Є. Домара. Неокласична модель економічного зростання Р. Солоу. «Золоте» правило накопичення Філіпса. Вплив приросту населення на стійкий рівень капіталоозброєності. Технологічний прогрес і рівноважний економічний розвиток. Особливості сучасного економічного розвитку в умовах глобалізації, соціалізації, динамізму і екологізації економічних систем

Змістовий модуль 12. Зовнішньоекономічна діяльність

Тема 15 Макроекономічні процеси у відкритій економіці

Теоретичні основи відкритої економіки. Рівноважний обсяг виробництва і доходу у відкритій економіці. Рівновага товарного, грошового та зовнішнього ринків. Модель Манделла – Фламінга для малої відкритої економіки.

Необхідність зовнішньої торгівлі. Теорія порівняльних переваг Д. Рікардо. Неокласичні теорії міжнародної торгівлі. Модель Хекшера – Оліна зовнішньої торгівлі і можливості її використання. Неотехнологічні теорії міжнародної торгівлі. Попит та пропозиція на світовому ринку. Рівноважний рівень цін. Вигоди від зовнішньої торгівлі. Зовнішня торгівля і розподіл доходів. Торгова політика. Види обмежень торгівлі. Введення тарифів. Експортні субсидії, демпінг і антидемпінгові заходи в торгівельній політиці. Компенсійне мито. Нетарифні обмеження в міжнародній торгівлі. Порівняльний аналіз тарифів і квот на імпорт. Засоби розміщення імпорتنих ліцензій. Рівновага товарного, грошового і зовнішнього ринків. Модель Манделла – Фламінга для малої відкритої економіки.

Макроекономічне значення, сутність і структура платіжного балансу. Торговий баланс. Баланс поточних операцій. Баланс руху капіталів. Взаємозв'язок рахунків платіжного балансу. Дефіцит і кризи платіжного балансу.

Валютний курс. Коливання валютного курсу як інструмент автоматичного регулювання платіжного балансу. Офіційні валютні резерви Центрального банку. Система гнучких і фіксованих валютних курсів, їх порівняльна ефективність. Співвідношення номінального і реального валютного курсу в короткостроковій і довгостроковій перспективі. Вплив макроекономічної політики на динаміку рівноважного реального валютного курсу і на стан платіжного

7. План вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Назва теми	Форми організації навчання	К-сть год.
1.	Тема 1. Предмет, метод і функції макроекономіки (лекція).	- лекція; - сам. робота (тести, контрольні питання до теми) - індивідуальна робота (скласти таблицю (М-е школи)	- 2 год. - 2 год. - 1 год..
2.	Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків.	- лекція, - сам. робота (робота з комп'ютером «Нові м-е. показники»); - інд. роб. (таблиця БНГ та СНР)	- 2 год. - 4 год. . - 1 год.
3.	Тема 3. Національний товарний ринок і його рівновага	- семінар (рішення задач, повідомлення, тестування, реферати); - сам. робота (рішення задач, тестування), - інд. робота (пошук інформації «Шоки AD-AS»)	-2 год., - 4 год. -1 год.
4.	Тема 4. Споживання та заощадження домогосподарств	- лекція, - сам. робота (стислий конспект теорій споживання та заощадження); - інд. робота (реферати)	- 2 год., - 4 год. -1 год.
5.	Тема 5. Інвестиційний попит	- семінар (рішення задач, тести; відповіді на питання, - сам. робота (рішення задач, тести; відповіді на питання, - інд. робота (моделі інвестицій - повідомлення)	- 2 год. - 2 год. -1 год.
6.	Тема 6. Сукупні видатки і обсяг національного виробництва	- сам. робота. (аналіз стану економіки України); - інд. роб. (реферати)	- 4 год., - 1 год.
7.	Тема 7-8. Держава в системі макроекономічного регулювання Фіскальна політика	- лекції, - семінар (усне опитування, рішення задач);	- 2 год. - 2 год.

		- сам. робота (тези-теорії економ політики та держав. регулювання); - інд. робота (конспект, тести, задачі)	- 4 год. - 2 год.	
8.	Тема 9. Грошовий ринок та монетарна політика	- лекції, - сам. робота (відповіді на питання, конспект)	- 2 год. - 2 год.	
9.	Тема 10. Спільна рівновага на ринках благ, грошей і капіталу	- семінар (усне опитування, рішення задач); - сам. робота (аналіз національного ринку в моделі IS-LM); - інд. роб. (реферати)	- 2 год. - 4 год. - 1 год.	
10.	Тема 11. Інфляційний механізм і антиінфляційна політика	- лекція, - сам. робота (таблиця «Теорії інфляції»; тези «Антиінфляційна політика»), - інд.роб. (повідомлення «Інфляц. процеси в Україні») - інд. роб. (реферати, презентації)	- 2 год., - 2 год. - 1 год.	
11.	Тема 12. Національний ринок праці	- семінар (рішення задач, тести, індивід. опитування); - сам. робота презентації «Соц. захист населення і політика зайнятості» - інд. роб. (письмові відповіді на питання)	- 2 год. - 4 год. - 1 год. - 1 год.	
12.	Тема 13. Циклічність економічного розвитку	- лекція, - сам. робота (тези «Теорії цикліч. розвитку»); - інд. роб. (тести)	- 2 год. - 4 год. - 1 год.	
13.	Тема 14. Економічне зростання і економічний розвиток	- семінар (реферати, тести, задачі, колоквіум), - сам. робота (моделі економ. зростання - презентація), - інд. робота (конспект «Теорії	- 2 год. - 4 год. - 1 год.	

		екон. зростання»)	
14.	Тема 15 Макроекономічні процеси у відкритій економіці	- семінар (реферати, тести, задачі), - сам. робота (тези «Платіжний баланс і валютний курс»), - інд. роб. (тести, задачі)	- 2 год. - 4 год. -1 год.

Консультативна допомога здобувачам вищої освіти надається у таких формах:

особиста зустріч викладача і здобувача вищої освіти за графіком консультацій (<https://zp.edu.ua/rozklad-zanyat-ta-konsultaciy-19>) - один раз на тиждень або за попередньою домовленістю;

листування за допомогою електронної пошти el_chumak@ukr.net (у форматі 24/7 кожного дня);

- відеозустріч, аудіоспілкування або повідомлення у сервісах Viber, Telegram, WhatsApp (за графіком консультацій викладача);

спілкування по телефону (з 15.00 до 20.00 кожен день крім вихідних та святкових днів).

8. Самостійна робота

Самостійна робота (СР) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються здобувачами вищої освіти під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі. СР є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом під час позааудиторної навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Метою СР є засвоєння в повному обсязі навчальної програми та послідовне формування у здобувачів вищої освіти самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у формуванні сучасного фахівця вищої кваліфікації. Основними формами СР є такі:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;
- вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання;
- підготовка до практичних занять та виконання домашніх завдань;
- систематизація вивченого матеріалу курсу перед написанням модульних контрольних робіт та підготовка до різних форм поточного контролю.

Подається інформація щодо графіку самостійної роботи, який включає види СР, кількість годин на виконання, години консультативної допомоги та контрольні заходи

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Макроекономіка як наука	2	4
2	Система національних рахунків і нові макроекономічні показники	4	6
3	Сучасні теорії сукупного попиту і сукупної пропозиції	4	4
4	Теоретичні аспекти функції споживання і заощадження	4	6
5	Моделі інвестицій в макроекономічних теоріях	2	4
6	Моделі макроекономічної рівноваги	4	4
7	Теорії економічної політики та державного регулювання	2	2
8	Фіскальна політика в Україні: основні напрями й протиріччя	2	2
9	Монетарна політика та проблема її ефективності	2	4
10	Рівновага національного ринку у моделі «IS-LM»	4	5
11	Кейнсіанський і класичний погляди на інфляцію. Антиінфляційна політика	2	5
12	Соціальний захист безробітних та політика зайнятості в Україні	4	4
13	Теорії економічних циклів	4	6
14	Теорії економічного зростання	4	6
15	Платіжний баланс і валютний курс	4	4
	Разом	48	66

9. Система та критерії оцінювання курсу

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка»**, контрольні заходи включають в себе вхідний, поточний, рубіжний (модульний, тематичний, календарний), відстрочений, підсумковий та семестровий контроль, а також комплексні контрольні роботи та ректорські контрольні роботи.

** Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка»**/ Укладачі: В. Грешта та ін. Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка». 2021. - 41 с.

Система контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Економічна теорія» включає в себе поточний, рубіжний та підсумковий контроль. Також, за окремим наказом ректора, може проводитися ректорський контроль знань здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль проводиться викладачами під час аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи.

Об'єктами поточного контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Економічна теорія» є:

- відвідування лекційних та практичних занять;
- систематичність та активність роботи на практичних заняттях;
- виконання обов'язкових завдань самостійної роботи;
- виконання індивідуальних дослідницьких завдань (за вибором здобувача вищої освіти або викладача);
- участь в конференціях, конкурсах наукових робіт та інноваційних проєктів, олімпіадах.

Для здобувачів вищої освіти денного відділення поточний контроль та оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за наступними напрямками:

- робота на лекціях (присутність на лекційних заняттях, ведення конспекту, участь в експрес-опитуванні (тестуванні); участь у навчальній дискусії);
- робота на практичних заняттях (присутність на заняттях, доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни, усне опитування, тестування, виконання практичних завдань, участь у навчальній дискусії, обговоренні ситуаційного завдання, участь у діловій грі, тощо).

Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією під час проведення заліку та іспиту і враховуються викладачем при визначенні результатів рубіжного контролю та підсумкової оцінки з дисципліни.

Рубіжний (модульний, тематичний, календарний) контроль – це контроль знань здобувачів вищої освіти після вивчення логічно завершеної частини навчальної програми дисципліни. Проводиться у вигляді модульної контрольної роботи або за результатом поточного контролю.

Підсумковий контроль з дисципліни проводиться з метою оцінювання результатів навчання на певному освітньому ступені або на окремих його завершених етапах за 100-бальною системою.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти. Семестровий контроль з дисципліни «Економічна теорія» проводиться у формі семестрового заліку та іспиту в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені робочим навчальним планом, індивідуальним навчальним планом здобувача вищої освіти. Завдання заліку та іспиту включають теоретичні питання з курсу та практичні завдання.

Підсумкова оцінка із дисципліни, яка виставляється в залікову та іспитову відомості і є сумою балів за різні види навчальної роботи:

Для студентів заочної форми навчання засоби оцінювання: захист контрольної роботи, підсумковий контроль у формі заліку та іспиту: теоретичні питання, основні економічні категорії та розв'язання задач.

Шкала оцінювання		
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою	
	Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	Для заліку
60-100	60-100	зараховано
1-59	незадовільно	не зараховано

10. Політика курсу
Політика відвідування аудиторних занять (особиста присутність здобувача вищої освіти на заняттях). В умовах впровадження он-лайн-освіти за наявності об'єктивних причин (наприклад, лікарняні, стажування, мобільність, індивідуальний графік, знаходження на карантині і т. інш.) та за узгодженням з викладачем, освоєння навчальної дисципліни здобувачами вищої освіти може здійснюватись самостійно, на засадах академічної доброчесності. При цьому щотижня здобувач вищої освіти має звітувати через електронну пошту або через систему дистанційного навчання Moodle про стан виконання завдань та раз на тиждень – за графіком консультацій - виходити на онлайн-консультацію. Політика дедлайнів. Здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання Moodle), до яких має бути виконано певне завдання. За наявності поважних причин (відповідно до інформації, яку надано деканатом) здобувач вищої освіти має право на складання індивідуального графіку вивчення окремих тем дисципліни. Політика академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю, досягнення результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); пошуку джерел інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації; використання достовірної інформації з офіційних джерел при виконанні проектних завдань. Політика дотримання прав та обов'язків здобувачів вищої освіти. Права і обов'язки здобувачів вищої освіти відображено у п.7.5 Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка» (https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Polozhennia_pro_organizatsiyu_osvitnoho_protseesu.pdf). Політика конфіденційності та захисту персональних даних. Обмін персональними даними між викладачем і здобувачем вищої освіти в межах вивчення дисципліни, їх використання відбувається на основі закону України «Про захист персональних даних» (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text). Стаття 10, п. 3 «Використання персональних даних працівниками суб'єктів відносин, пов'язаних з персональними даними, повинно здійснюватися лише відповідно до їхніх професійних чи службових або трудових обов'язків. Ці працівники зобов'язані не допускати розголошення у будь-який спосіб персональних даних, які їм було довірено або які стали відомі у зв'язку з виконанням професійних чи службових або трудових обов'язків, крім випадків, передбачених законом. Таке зобов'язання чинне після припинення ними діяльності, пов'язаної з персональними даними, крім випадків, установлених законом».

11. Література

Базова

1. Базилевич В.Д., Базилевич Е.С., Баластрик Л.А. Макроекономіка: Учебник К.: Знання, 2015. – 694 с. (Классический университетский учебник)
2. Базилінська О.Я. Макроекономіка: навч. посібник. К.: ЦУЛ, 2016. 442 с.
3. Бакланова О.Г., Мужайло В.Д., Брагарник О.О., Даниліна С.О. Макроекономіка: навчальний посібник К.: КНЕУ, 2015. 267 с.
4. Башнянин Г.І., Томашик Л.С., Середа А.Р. Макроекономічна теорія: навч. посібник. Львів: Видавництво: Новий світ 2000. 2018. 552 с.
5. Данилович-Кропивницька М.Л. Макроекономіка: навчальний посібник. 2-е вид., допов. Львів: Вид-во Львівської політехніки. 2017. 292 с.
6. Зверякова М.І. Макроекономіка: навч. посібник [Електронний ресурс] Одеса. 2015. 267 с. Режим доступу: URL: http://oneu.edu.ua/wpcontent/uploads/2017/12/np_2015.pdf
7. Івашина О.Ф., Івашина С.Ю., Олексієнко Р.Ю. Макроекономіка: навчальний посібник для самостійної роботи і контролю знань. Дніпропетровськ: Академія митної служби України, 2014. – 100 с.
8. Калініченко О.В., Плотник О.Д. Макроекономіка. Практикум: Навч. посібник. К.: ЦУЛ, 2014. – 672 с.
9. Канцір І. А., Кліпкова О. І., Іванець Л. В. Макро- мікроекономіка: від теорії до практики: навч. посібник. Львів: «Новий Світ-2000», 2018. 444 с.
10. Корсікова Н.М. Макроекономіка: навч. посібник. Львів : "Магнолія-2006", 2017р. 242 с.
11. Круш П.В. Макроекономіка та її регулювання: навч. посібник. К.: Каравела, 2016. 424 с.
12. Кузик О.В. Макроекономіка: навчальний посібник. Львів: Інтелект-Захід, 2017. 167с.
13. Кулішов В.В. Макроекономіка: теорія і практикум: навч. посібник. К.: Таксон, 2017. 256 с.
14. Лагутін В. Д., Соколовська І. П., Уманців Ю. М. Макроекономіка : опорний конспект лекцій. К. : КНТЕУ, 2018. 103 с.

Допоміжна

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: у 2-х книгах: навчальний посібник / За ред. С.М. Панчишина. 4-е вид., випр. і доп. К.: Знання, 2006. 746 с.
2. Лисюк В.С., Лисюк Т.П. Макроекономіка. Практикум. Навчальний посібник Рекомендовано МОН України. 2016 354 с.
3. Малий І.Й., Радіонова І.Ф., Куценко Т.Ф., Федірко Н.В. Макроекономіка: базовий курс : навч. посіб. К. : КНЕУ, 2016. 254 с.
4. Макро- і мікроекономіка: теоретичні аспекти: Навчально- методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / За науковою ред. проф. Федоренка В.Г., проф. Денисенка М.П. К.: Алерта, 2013. 728 с.
5. Могилевська О.Ю. Макроекономіка: Конспект лекцій. К.: КиМУ, 2017. 115с.
6. Панчишин С.М., Островерх П.І., Грабинська І.В. та ін. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: підручник : у 2 кн./ за ред. С.М. Панчишина, П.І. Островерха. 3-тє вид., виправл. та доп. Л. : Апріорі, 2017. Кн.1: Вступ до аналітичної економії. Макроекономіка .567 с.
7. Панчишин С.М., Островерх П.І. Макроекономіка: Методичні поради та плани практичних занять для студентів економічного факультету. Вид. 6-тє, перероб. та доп. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2016.152 с.
8. Приходько В.П., Шинкар В.А. Макроекономіка: навчальний посібник. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2014. 248 с.
9. Скорик Г. І., Швецова М. Б., Стецюк П. І. Вступ до макро- і мікроекономіки: Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. – 164 с.
10. Соболева О. П. Макроекономіка. Навчальний посібник. Харків: ХУБС УБС НБУ, 2013. 158 с.
11. Шупик І. І., Песцова-Світалка О. С.. Макроекономіка: навчально-методичний комплекс: навч. посіб. 2-ге вид., оновл. Полтава: Полтавська державна аграрна академія, 2015.

316 с.

12. Харкянен Л.В. Макроекономіка. Навч. посібник. Рекомендовано МОН України 2016. 248 с.

12. Джерела

1. Закон України „Про зовнішньоекономічну діяльність” // Вісник Верховної Ради України. - 1991.-№29 (зі змінами). [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://kat.in.ua/info/page/53>.
2. Платіжний баланс України, 2010-11pp./ Щоквартальне аналітично-статистичне видання НБУ. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>
3. Електронний ресурс Державної служби статистики: Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Верховна Рада України [Електронний ресурс]. Режим доступу :www.rada.gov.ua
5. Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.kmu.gov.ua
6. Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]. Режим доступу : www.minfin.gov.ua
7. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. Режим доступу : www.me.kmu.gov.ua
8. Національний банк України [Електронний ресурс]. Режим доступу : www.bank.gov.ua
9. Державне агентство з інвестицій та управління національними проектами України – www.ukrproject.gov.ua
10. Рахункова палата України [Електронний ресурс]. Режим доступу :www.ac-rada.gov.ua
11. Національний інститут стратегічних досліджень [Електронний ресурс]. Режим доступу : www.niss.gov.ua
12. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. Режим доступу : www.nbuv.gov.ua
13. Антимонопольний комітет України [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.amc.gov.ua/amku/control/main/uk/index>
14. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
15. Міністерство доходів і зборів України [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://minrd.gov.ua/ru>
16. Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua>